

На основу чл. 16, 61. став (1) и 99. став (4) Закона о управи ("Службени гласник БиХ", број: 32/02 и 102/09), те члана 77. став (2) Закона о ваздухопловству Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број: 39/09), пододјелјак Ц, тачка-М.А.302(д) Правилника о континуираној пловидбености ваздухоплова и ваздухопловних производа, дијелова и уређаја и о одобравању организација и особља које се баве овим пословима ("Службени гласник БиХ", број: 44/14), генерални директор Дирекције за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине доноси:

ИНСТРУКЦИЈУ КОЈОМ СЕ УТВРЂУЈУ ЗАХТЈЕВИ БЕЗАНИ ЗА ПРЕГЛЕДЕ ВАЗДУХОПЛОВА, ВАЗДУХОПЛОВНИХ КОМПОНЕНАТА И ЊИХОВИХ РЕСУРСА

Члан 1. (Подручје примјене)

Ова инструкција се примјењује на све ваздухоплове који су уписани у Регистар цивилних ваздухоплова Босне и Херцеговине, осим ако другим прописом није другачије одређено.

Члан 2. (Скраћенице)

Скраћенице употребљене у овом правилнику имају сљедеће значење:

- а) BHDCА (*Bosnia and Herzegovina Directorate of Civil Aviation*): Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине,
- б) CS (*Certification Specifications*): Стандарди градње ваздухоплова,
- ц) EASA (*European Aviation Safety Agency*): Европска агенција за ваздухопловну безбједност,
- д) ELT (*Emergency Locator Transmitter*): Предајник за лоцирање у случају нужде,
- е) ETSO (*European Technical Standard Order*): Наредба о европским техничким стандардима,
- ф) EU (*European Union*): Европска унија,
- г) MTOM (*Maximum Take-Off Mass*): Максимална маса ваздухоплова при полијетању,
- х) OPS (*Operations*): Операције (коришћење ваздухоплова),
- и) VFR (*Visual Flight Rules*): Правила летења у визуелним условима.

Члан 3. (Сврха)

- (1) Ова инструкција се издаје у сврху побољшања процедура, начина рада, унапређења квалитета одржавања и уједначавања праксе приликом израде Програма за техничко одржавање ваздухоплова.
- (2) BHDCА овом инструкцијом утврђује додатне захтјеве за одржавање ваздухоплова и ваздухопловних компоненти (укључујући и моторе), њихове интервале и стандарде, који су везани за пловидбеност ваздухоплова, а који нису наведени у документацији произвођача ваздухоплова, с тим да се води рачуна о препорукама произвођача (ако постоје у погледу наведених радова).

Члан 4.
(Опште упутство за додатне захтјеве)

Власников/оператеров Програм техничког одржавања ваздухоплова треба да садржи додатне захтјеве за одржавање. Додатни захтјеви ВНДСА везани за одржавање ваздухоплова су:

1. За одређивање времена између двије ревизије (ТВО) мотора/агрегата (карбуратор, магнети, вакум пумпа, итд.) и пропелера (елисе), власник/оператер мора примјењивати препоруке произвођача мотора/агрегата, као што су сервисни билтени (SBs), сервисна писма (SLs), информативна сервисна писма (SILs) или слични документи на које се приручник за одржавање (MM) или приручник за планирање одржавања (MS) позивају уколико није дефинисано на неки други начин прихватљив за ВНДСА.
2. Провјера пито-статичког система на појаву губитка флуида (цурење) се провјерава свака 24 мјесеца и то у складу са EASA CS22.1325, EASA CS23.1325, EASA CS25.1325, EASA CS27.1325 или EASA CS 29.1325, у зависности од тога који је CS примјењив.
 - Поступак провјере пропусности пито-статичког система на појаву губитка флуида се врши на следећа два начина:
 - а) стављањем под притисак пито-статичког система на сса. 3,4кПа ("1inch mercury or 140 knots"); без даљњег додавања притиска не смије доћи до губитка притиска у периоду од 10 секунди;
 - б) стављањем под притисак пито-статичког система тако да показивач брзине ваздухоплова показује нормалну брзину крстарења. Након једне минуте је потребно потврдити да показивач брзине не показује мању брзину.

У случају да је губитак притиска у пито-статичком систему мањи од оног прописаног од произвођача, може се толерисати као исправан.

3. Калибрација висиномјера се провјерава свака 24 мјесеца (примјењив стандард: FAR 43, Додатак Е).
4. Калибрација брзиномјера ("*Scale error*") се провјерава свака 24 мјесеца (примјењив стандард: ETSO-C2d или ETSO-C46a, посљедња измјена и допуна).
5. Калибрација показивача вертикалне брзине ("*Scale error*") се провјерава свака 24 мјесеца (примјењив стандард: ETSO-C8e, посљедња измјена и допуна).
6. Калибрација магнетног компаса се провјерава свака 24 мјесеца, а уколико су се на ваздухоплову провјеравале инсталације инструмената, потребно и раније (примјењив стандард: EASA CS 22.1327, EASA CS 23.1327, EASA CS 25.1327, EASA CS 27.1327 или EASA CS 29.1327, посљедња измјена и допуна).
7. Калибрација транспондера се провјерава свака 24 мјесеца; (примјењив стандард: FAR 43 Appendix F, посљедња измјена и допуна).
8. ELT се провјерава по препорукама произвођача или провјерава рок важења батерије и довољне јачине сигнала одасланог са антене сваких 12 мјесеци.
9. Прслуци за спасавање се провјеравају по препорукама произвођача или се замјењују сваких 12 мјесеци новима.
10. Инспекција и замјена појасева за везивање у кабинџи и кокпиту се врши у складу са препорукама произвођача или, ако не постоје такве препоруке, детаљна визуелна инспекција се врши сваке године, а замјена сваких 12 година.

11. Боце под притиском пуњене кисеоником/азотом морају бити сервисирани и тестиране у складу са препоруком произвођача. Уколико нема таквих препорука, боца ће се сервисирати или тестирати у складу са БиХ националним прописима.
12. Вагање ваздухоплова који се не користи за комерцијални ваздушни превоз (non CAT) ће се вагати на свака 72 мјесеца или по препоруци произвођача.
13. Вагање ваздухоплова који се користи за комерцијални ваздушни превоз (CAT) треба бити у складу са EU-OPS (Part-OPS).
14. Вагање апарата за гашење пожара у кабини и кокпиту се обавља на сваких 12 мјесеци.
15. Хидростатички тест апарата за гашење пожара ће се обавити по препорукама произвођача или, уколико нема таквих препорука, на сваких 60 мјесеци.
16. Провјера комплетности и рокова трајања садржаја кутије за прву помоћ ће се обавити на сваких 12 мјесеци.
17. Гипка цријева у простору мотора:
 - У случају када су у питању гумена цријева, онда се инспекција и замјена врши према препорукама произвођача или, ако таквих препорука нема, замјена се врши након 5 година од њихове инсталације;
 - У случају када су у питању тефлонска цријева, онда се инспекција и замјена врши према препорукама произвођача или, ако таквих препорука нема, замјена се врши након 10 година од њихове инсталације.
18. Обнова, инспекција и замјена гипких цријева у трупу ваздухоплова се врши по препорукама произвођача. Уколико нема таквих препорука, замјена цријева се врши након 10 година од њихове инсталације.
19. Обнова, инспекција и замјена цријева вакум система се врши по препорукама произвођача. Уколико нема таквих препорука, замјена цријева се врши након 10 година од њихове инсталације.
20. Провјера капацитета батерије се врши по препорукама произвођача. Уколико нема таквих препорука, рок за провјеру капацитивности код оловне батерије не смије бити дужи од 3 мјесеца и 4 мјесеца за NiCd батерије. За (VFR) ваздухоплове, чија је МТОМ < 1200 kg, рок за провјеру капацитивности батерије не смије бити дужи од 12 мјесеци.
21. Прегледи излаза/отвора у случају опасности се провјеравају по препорукама произвођача. Уколико нема таквих препорука, оперативни преглед се врши сваких 6 мјесеци.
22. Функционална проба снимача гласа у кокпиту (CVR) се врши по препорукама произвођача или, ако нема препорука произвођача, свака 24 мјесеца.
23. Функционална проба снимача података о лету (FDR) се врши по препорукама произвођача или, ако нема препорука произвођача, свака 24 мјесеца.
24. Поступак у случају дужег стајања клипног мотора ваздухоплова – препорука произвођача или, ако нема препорука произвођача, стартовање мотора је обавезно једном у 30 дана до постизања радне температуре уља у мотору.
25. Исправност куке за вучу на ваздухоплову се провјерава сваке године, а ревизија према препоруци произвођача или након не више од 2000 лансирања (take-off).

Члан 5.
(Прелазне одредбе)

Сви власници/оператери ваздухоплова, уписаних у Регистар цивилних ваздухоплова Босне и Херцеговине, дужни су да поступе по овој инструкцији у року од 6 мјесеци од дана њеног ступања на снагу.

Члан 6.
(Ступање на снагу)

Ова инструкција ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Бања Лука, 19.06.2014. године
Број: 1-3-02-2-591-1/14

Генерални Директор
Ђорђе Ратковица, с.р